ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
географічного факультету
_____ (М.Д. Заячук)
“ 31” серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента
«Психологія управління»

Вид дисципліни (за компонентом ОП):вибіркова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: D3 Менеджмент

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії» за спеціальністю D3 Менеджмент, галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Розробник: кандидат географічних наук, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Єремія Ганна Іванівна

Викладач: кандидат географічних наук, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Єремія Ганна Іванівна

Погоджено з гарантом освітньої програми
«Менеджмент туристичної індустрії» Валентина ПІДГІРНА

та затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2026 року

Завідувач кафедри економічної географії
та екологічного менеджменту Валерій РУДЕНКО

Схвалено навчально-методичною радою факультету

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2026 року

Голова навчально-методичної ради факультету Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з психологічними особливостями процесу управління, закономірностями соціальної взаємодії в організації, та особливостями застосовування методів психологічного дослідження в роботі з персоналом.

Пререквізити: Дисципліна «Психологія управління» є обов'язковою освітньою компонентою ОП. Для ефективного засвоєння курсу здобувач вищої освіти повинен попередньо опанувати таку дисципліну як «Філософія».

Результати навчання

Загальні компетентності

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності

9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

18. Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для стратегічного планування діяльності суб'єктів туристичної індустрії на різних адміністративно-територіальних рівнях.

Програмні результати навчання

2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

20. Знати функціональні сфери суб'єктів туристичної індустрії для ухвалення управлінських рішень відповідно до особливостей їх функціонування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

- основні поняття психології управління як спеціальної галузі психологічної науки;

-сучасні підходи, що використовуються у цій системі знань;

- психологічний контекст управлінських відносин та психологічні закономірності управлінського процесу;

-соціально-психологічні механізми та методи управлінського впливу;

-особливості як суб'єкта управління; психологічні аспекти, інструментарій управління трудовим колективом;

-особливості ділового спілкування; методи проведення соціально-психологічних досліджень в управлінні соціально-економічними системами.

вміти:

-застосовувати психологічні знання в управлінській діяльності;

-визначати закономірності управління; застосовувати методи саморозвитку особистості керівника;

-використовувати методи дослідження соціально-психологічних тенденцій в організації;

-застосовувати методи аналізу соціально-психологічних передумов результативності управлінського процесу;
-застосовувати соціально-психологічні методи управління, а також методи та прийоми психогігієни в управлінні

Опис змісту робочої програми освітньої компоненти

Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**		**Кількість годин**						**Вид підсумкового контролю**
			кредитів	**всього годин**	**лекції**	**практичні**	**семінарські**	**лабораторні**	**самостійна робота**	**індивідуальні завдання**	
Денна	3	5	4	120	30	30	-	-	60	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	прак	С.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. **Психологічні аспекти управління в організаціях**				
Тема 1. Психологія управління: концептуальні засади	12	3	3	6
Тема 2. Психологічна структура особистості та управлінська діяльність	12	3	3	6
Тема 3. Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти	12	3	3	6
Тема 4. Ефективність різних стилів керівництва управлінського персоналу	12	3	3	6
Тема 5. Психологія ділового спілкування	12	3	3	6
Разом за ЗМ1	60	**15**	**15**	30
Змістовий модуль 2. **Психологічне забезпечення ефективного управління**				
Тема 6. Психологічні основи прийняття керівниками управлінських рішень	12	3	3	6
Тема 7. Психологія управління конфліктами	12	3	3	6
Тема 8. Організаційна поведінка	12	3	3	6

Тема 9. Психологія ділового спілкування в системі управління персоналом	12	3	3	6
Тема 10. Формування психологічної культури бізнесу	12	3	3	6
Разом за ЗМ 2	**60**	**15**	**15**	**30**
Усього годин	**120**	**30**	**30**	**60**

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Вступ. **Психологія управління: концептуальні засади**

Поняття й особливості психологічного менеджменту. Напрями гармонізації психології управління й публічної політики.

Тема 2. Психологічна структура особистості та управлінська діяльність

Особистість у психології управління. Психологічні властивості особистості керівника.

Тема 3. Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти

Співвідношення понять «лідерство» і «керівництво». Стилі лідерства та керівництва .

Тема 4. Ефективність різних стилів керівництва управлінського персоналу

Поняття про стиль керівництва і його структуру. Теорія стилів управління, її загальна характеристика. Особливості враховування позитивних та негативних сторін індивідуального стилю керівництва в процесі управління організацією (використовуйте при цьому конкретні приклади). Взаємодія людини та організації.

Тема 5. Психологія ділового спілкування

Структура ділового спілкування. Психологія ділових переговорів ринку праці.

Тема 6. Психологічні основи прийняття керівниками управлінських рішень

Поняття про прийняття управлінського рішення. Фактори, що впливають на прийняття керівниками управлінських рішень. Ліквідація проблеми, як імпульс до прийняття управлінського рішення. Основні причини виникнення проблем. Основні вимоги до управлінських рішень Методи прийняття управлінських рішень

Тема 7. Психологія управління конфліктами

Поняття конфлікту в психології управління. Сутність психологічних механізмів конфліктів. Підходи до класифікації конфліктів в управлінні. Основні джерела виникнення конфліктів в управлінні. Роль керівника у вирішенні конфліктів

Тема 8. Організаційна поведінка

Поняття поведінки та її види. Трудова поведінка. Характеристика позитивних та негативних поведінкових компонент. Сутність та наслідки психологічного саботажу. Упередження та подолання саботажних тенденцій в організації.

Тема 9. Психологія ділового спілкування в системі управління персоналом

Ділове спілкування як засіб управлінського впливу. Структура ділової бесіди й психологічні особливості кожного її компонента. Специфіка телефонної бесіди. Психологічні рекомендації з розвитку в керівника вміння слухати співрозмовника. Психологія ділових переговорів, нарад, виступів.

Тема 10. Формування психологічної культури бізнесу

Специфіка формування психологічної бізнесу. Психологічні особливості професійної компетентності бізнесмена.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Психологія управління: концептуальні засади

Нетворкінг «Група, групова поведінка, мікроклімат групи, її спрямованість та організованість».

Тема 2. Психологічна структура особистості та управлінська діяльність

Кейс «Складання психологічного портрету особистості»

Тема 3. Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти

Нетворкінг «Діагностика стилів керівництва»

Тема 4. Ефективність різних стилів керівництва управлінського персоналу

Ситуаційне завдання «Лідер – керівник»

Тема 5. Психологія ділового спілкування

Ділова гра «Ділові переговори»

Тема 6. Психологічні основи прийняття керівниками управлінських рішень

Ділова гра «Стилі лідерства та керівництва»

Тема 7. Психологія управління конфліктами

Нетворкінт «Виникнення конфліктів в організації та їх вирішення»

Тема 8. Організаційна поведінка

Ділова гра «Психічне здоров'я як чинник ефективної діяльності менеджера»

Тема 9. Психологія ділового спілкування в системі управління персоналом

Ділова гра «Ділові переговори в управлінні персоналом»

Тема 10. Формування психологічної культури бізнесу

Ділова гра «Складання психологічного портрету бізнесу (на конкретному прикладі)»

Самостійна робота студентів

Назва теми	**Завдання для самостійної роботи**	**Вид роботи/ бали**
Тема 1. Психологія управління: концептуальні засади	Соціально-психологічні феномени в системі управлінських відносин.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 2. Психологічна структура особистості та управлінська діяльність	Принципи та психологічні закономірності управлінських відносин. Сутність і характеристика фундаментальних законів психології управління.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 3. Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти	Ключові компетенції керівника. Управлінські ролі керівника.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 4. Ефективність різних стилів керівництва управлінського персоналу	Теорія стилів управління, її загальна характеристика. Порівняльна характеристика стилів управління за К. Левіним. Авторитарний (директивний) стиль та його психологічна характеристика. Демократичний (колегіальний) стиль та його психологічна	Індивідуальне дослідження / 1 бал

	характеристика. Ліберальний (анархічний) стиль та його психологічна характеристика.	
Тема 5. Психологія ділового спілкування	Ділове спілкування як засіб управлінського впливу. Структура ділової бесіди й психологічні особливості кожного її компонента. Специфіка телефонної бесіди.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 6. Психологічні основи прийняття керівниками управлінських рішень	Процес прийняття рішень, як процес поєднання розрахунку, інтуїції, почуттів на певний момент часу. Методи прийняття управлінських рішень.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 7. Психологія управління конфліктами	Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні. Роль керівника у вирішенні конфліктів	Індивідуальне дослідження / 1бал
Тема 8. Організаційна поведінка	Характеристика позитивних та негативних поведінкових компонент. Продуктивна ділова взаємодія як оцінка домінування раціональних поведінкових компонент.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 9. Психологія ділового спілкування в системі управління персоналом	Загальні особливості процесу ділового спілкування. Психологічні рекомендації з розвитку в керівника вміння слухати співрозмовника. Психологія ділових переговорів, нарад, виступів.	Індивідуальне дослідження / 1 бал
Тема 10. Формування психологічної культури бізнесу	Культура та етика бізнес-діяльності. Діловий етикет як основа поведінки у бізнес-середовищі.	Індивідуальне дослідження / 1 бал

***Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до змістовних модулів 1,2**

Методи навчання

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання і викладання:

- словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, навчальна дискусія, бізнес -кейси);
- наочні (презентації, демонстрування, ілюстрування);
- практичні (практична робота).
-самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.
-ренінги, нетворкінг, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового - контролю:

-методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.

-методи письмового контролю: контрольні роботи, самостійні роботи, виконання вправ, написання есе,
-методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Методи і засоби поточного та форми підсумкового контролю

Форми та методи оцінювання
– презентації результатів виконання практичних завдань;
– презентація творчих завдань;
– питання до підсумкового контролю.

Формами поточного контролю - усна чи письмова (реферат, практична робота, індивідуальне опитування) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Головним критерієм успішного освоєння дисципліни є досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом освоєння навчальної дисципліни.

Критеріями оцінювання є:

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі ***усної співбесіди.***
2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом ***їх поточної перевірки й оцінювання***.
3. Матеріал для *самостійної роботи студентів*, який передбачений в темі, оцінюється під час підсумкового контролю.

Кількість балів поточного контролю виводиться з оцінювання практичних робіт (форми контролю: опитування, вирішення практичних завдань, презентації) та самостійної роботи.

Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за практичні роботи та самостійної роботи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Іспит проводиться в усній формі. Загальна сума балів, яку може отримати студент – 40 балів. Проведення підсумкового контролю здійснюється в обсязі навчального лекційного матеріалу визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю, підсумкового контролю до якого входить. У випадку отримання менше 50 балів за результатами студент обов’язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі. Під час дистанційного навчання для забезпечення комунікації здобувачів з викладачем використовується платформа дистанційного навчання Moodle.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

<table>
<tr><td colspan="10">Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</td><td>Підсумковий контроль (залік)</td><td>Сумарна к-ть балів</td></tr>
<tr><td colspan="5">Змістовий модуль 1</td><td colspan="5">Змістовий модуль 2</td><td rowspan="2">40</td><td rowspan="2">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td></tr>
</table>

6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<table>
<tr><td rowspan="2">100-бальна шкала</td><td colspan="2" rowspan="2">Оцінка за національною шкалою</td><td colspan="2">Оцінка за шкалою ECTS</td></tr>
<tr><td>Оцінка (бали)</td><td>Пояснення за розширеною шкалою</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td rowspan="5">Зараховано</td><td>Відмінно</td><td>A</td><td>відмінно</td></tr>
<tr><td rowspan="2">80-89</td><td rowspan="3">Добре</td><td>B</td><td>дуже добре</td></tr>
<tr><td rowspan="2">C</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>70-79</td></tr>
<tr><td>60-69</td><td rowspan="2">Задовільно</td><td>D</td><td>задовільно</td></tr>
<tr><td>50-59</td><td>E</td><td>достатньо</td></tr>
<tr><td>35-49</td><td rowspan="2">Незараховано</td><td rowspan="2">Незадовільно</td><td>FX</td><td>(незадовільно) з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>1-34</td><td>F</td><td>(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання</td></tr>
</table>

Перелік питань для самоконтролю і контролю навчальних досягнень студентів

1. Зміст і структура управління.
2. Психологічні компоненти процесу управління.
3. Специфіка управління в різних соціумах (бізнес, освіта, виробництво, культура).
4. Методи досліджень в психології управління.
5. Психологічні особливості гуманізації управління.
6. Предмет і завдання психології управління.
7. Актуальні завдання добору та підготовки менеджерів в Україні.
8. Роль психологічної служби в оптимізації управління.
9. Зміст і структура психологічної готовності керівників до управління.
10. Мотиви управлінської діяльності керівників.
11. Знання, уміння та навички, необхідні сучасному керівникові.
12. Вимоги до особистості керівника. Керівництво і лідерство.
13. Види лідерства Види влади.
14. Вплив об'єктивних і суб'єктивних факторів на прийняття управлінських
15. Стилі прийняття управлінських рішень .
16. Стилі керівництва та їх особливості.
17. Психологічні основи індивідуального стилю керівництва.
18. Фактори, що впливають на стиль керівництва.
19. Психологічні особливості соціальних позицій і соціальних ролей працівників.
20. Мотивація у процесі кар’єрного руху.
21. Інтегральна оцінка рівня задоволення потреб.
22. Зміст і структура психологічного клімату в колективі.
23. Види психологічного клімату в організації.
24. Фактори, що впливають на формування психологічного клімату в організації.
25. Поняття і види конфліктів в організації.

Рекомендована література
Основна література

1. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х- [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар.– К.: Центр учбової літератури, 2016 .25. Жаворонкова Г.В., Скібіцький О.М., Сівашенко Т.В. Управлінняконфліктами: Навч. посіб. / Г.В. Жаворонкова , О.М. Скібіцький, Т.В. Сівашенко Т.В. - К.: Каравела, 2018.
2. Гура О.І. Психологія управління соціальною організацією: навчальний посібник / О.І. Гура, Т.Є. Гура -2-ге доп. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015 – 212с.
3. Корольчук М. С. Психологія : схеми, опорні конспекти, методики. /М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. – Київ : НІКА, 2015. – 324 с.
4. Носик, О. М Відтворення людського капіталу інноваційного розвитку в умовах трансформаційних зрушень: автореферат дис. докт. екон. наук : 08.00.01 / Носик Олена Миколаївна. - Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016 . - 33 с. https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/
5. Цільмак О. Методика проведення інтерактивних практичних занять з навчальної дисципліни «Психологія управління». Нац. ун-т "Од. юрид. акад.", 2020. URL: https://doi.org/
6. Цимбал, С. С Використання синергетичного підходу до формування творчої особистості [Текст] / С. С. Цимбал, С. М. Мусійчук. // Нові технології навчання. Вип.57. 2020. -С. 36-40. https://koha.kname.edu.ua/
7. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с. 9 https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/
8. Тиліпська, Р. Б. Етика бізнесу в умовах європейської інтеграції - Business ethics in conditions of european integration / Р. Б. Тиліпська, Х. С. Передало, О. В. Мукан. // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". № 858. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку 2020- С. 132—139. https://koha.kname.edu.ua/
9. Курова А. Психологія спілкування. Нац. ун-т "Од. юрид. акад.", 2020. URL: https://doi.org/

Додаткова література:

1. Методи прийняття управлінських рішень // Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67с. https://dduvs.in.ua/
2. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/
3. Корольчук М. С. Психологія : схеми, опорні конспекти, методики. /М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. – Київ : НІКА, 2015. – 324 с.
4. Беліченко А.Г., Воронкова В.Г., Мельник В.В. Етика ділового спілкування. Навч. посібн. для ВНЗ. Львів: Магнолія, 2019. 312 с.

5. Бондарчук О. І., Філь О. А., Ковальчук В. В., Жабенко Л. В. Управління командою: 5 завдань і інструментів лідера: метод. посіб; за заг. ред. Є. Р. Чернишової ; Ун-т менеджменту освіти НАПН України. К., 2015. 116 с.
6. Єременко Л. В., Ісакова О. І. Психологія управління: посібник для самостійної роботи студентів. Мелітополь: ФО-П Однорог Т. В., 2020. 79 с.
7. Федірчик Т., Нікула Н. Управління в системі загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2019. 240с.
8. Фурсенко Л.І. Організатори освіти Одещини: енциклопедичний словник. Одеса: Астроприрнт, 2019. 866 с.
9. Психологія освітнього менеджменту: навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 296 с.
10. Постоян Т. Г. Моделювання процесу формування соціальнопсихологічної компетентності майбутнього менеджера освіти: зб. матеріалів XIV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні дослідження в соціальній сфері» (18 листопада 2019 р.). Одеса: ОНПУ, 2019. С. 100-102.
11. Ягоднікова В.В. Гриньова М.В. Роль неформальної освіти у вихованні лідерських якостей підлітків. Інноватика у вихованні: зб.наук.пр.Вип.13. Том 2/ упоряд. О.Б.Петренко; ред.кол.: О.Б.Петренко, Н.Б. Грицай, Т.С. Ціпак та ін. Рівне: РДГУ, 2021. с. 73-82.
12. Ягоднікова В.В. Гриньова М.В. Демократичне лідерство в Нової української школи: поцінування партисипації в початковій школі: Початкова освіта у контексті шкільних змін: теорія, методика, практика, досвід: монорафія. за ред.. д.пед.н., професора В.В.Ягодніковаої, к.психол.н., доцента О.В.Кузнєцової. Умань: Видавець «Сочинський М.М.», 2021. 149-181.
13. Ягоднікова В.В., Красюк Л.В., Ковтун Н.І. Професійні та етичні вимоги до керівника закладу освіти в умовах Нової української школи. Наука і техніка сьогодні. 2022. № 7(7) 2022. С. 261-269.
14. Ягоднікова В.В. Соціальний інтелект керівника освіти як чинник ефективної управлінської діяльності. Перспективи і інновації науки. № 9 (14). 2022. С. 705-712. Ягоднікова В.В. Психологія управління: навч. посіб. Одеса.: Букаєв В.В., 2022. 135 с.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного ніверситету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному ніверситету мені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-

universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.